

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Benzon, Otto.; af Otto Benzon.
Titel Title:	<u>Surrogater : Skuespil i én Akt</u>
Udgavebetegnelse Edition Statement:	4. Oplag.
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1896
Fysiske størrelse Physical extent:	40 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

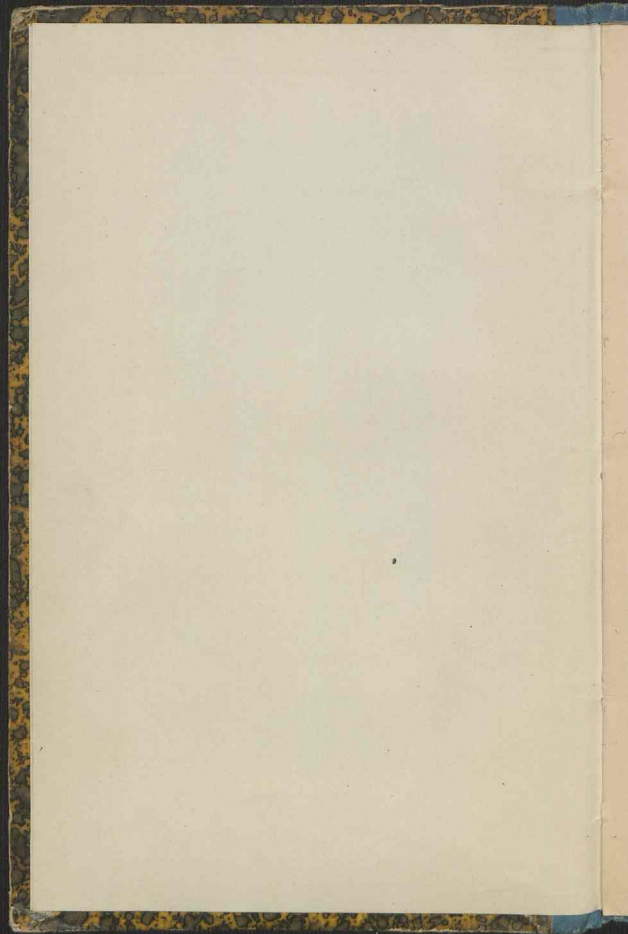
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021698114

SURROGATER

SURROGATER

SKUESPIL I ÉN AKT

AF

OTTO BENZON

FJERDE OPLAG

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1896

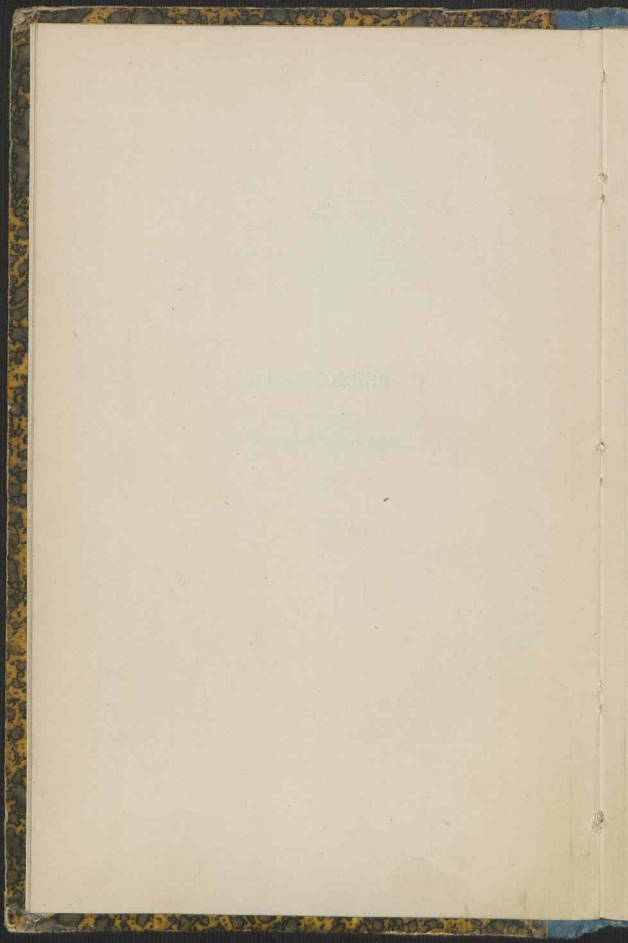
Oversættelsesret forbeholdt.

PERSONERNE:

HAN, 35 Aar

HUN, 27 Aar

Scenen forestiller et med ejendommelig kunstnerisk Smag udstyret Maler-Atelier. Antike Møbler. Gamle Tæpper, Drapperier, Metalfade, Studier o. desl. paa Væggene. I Baggrunden Dør med Portiere for. Tilvenstre Dør. Tilhøjre Vindu. I Nærheden af dette et Staffeli med Lærred paa, samt en Gliedermann iført en med Ordener prydet Kjole. I Baggrunden tilvenstre et dækket Frokostbord med én Kuvert.

HAN og HUN kommer ind ad Bagdøren, idet han holder Portieren til, side for hende. Hun har Hat og Kaabe paa.

Han.

Naa! De synes altsaa om Lejligheden?

Hun.

Udmærket! Alting er netop, som jeg kunde ønske det. Der er noget vist gammelt, noget hyggeligt ved det hele, som er saa velgjørende. Det er ikke som disse nye Udstyrs-Møblementer, hvor man er bange for at sætte sig paa Stolene og træde paa Tæpperne.

Han.

smaalér.

Hun

sér sig om.

Atelieret er virkelig ogsaa særdeles smukt.
(Vender sig mod ham.) De har god Smag.

Han

med et ironisk Smil.

Det har jeg en Gang tidligere havt Lejlighed
til at vise Dem.

Hun

rødmende.

Jeg véd ikke, hvad De mener.

Han.

Jo De véd — ellers blev De ikke rød.

Hun.

Jeg bliver ikke rød.

Han.

Tror De ikke, jeg kjender Farver?

Hun.

Ja, naar De ikke rødmer, saa er det ikke,
fordi De ikke har Grund dertil.

Han.

Hvorover skulde jeg skamme mig?

Hun.

Over at De er udelikat.

Han.

Aa—aa.

Hun.

Ja, lad os ikke tale om det. Altsaa — jeg lejer Huset, hvis De ikke har noget derimod.

Han.

Jamen det har jeg.

Hun.

Se se! Og hvad er saa det?

Han.

Jeg mente egentlig at leje det ud til en Maler.

Hun.

Det stod der intet om i Avertissementet.

Han.

Nej, men det vilde være Synd andet. Det er et udmærket Atelier, og dem er der ikke saa mange af her i Nordens Athen.

Hun.

De vil altsaa ikke leje mig Villaen?

Han.

Jo—o, naar De vil leje Atelieret ud til en Maler.

Hun.

Det er jo umuligt.

Han.

Hvorfor det, Frue?

Hun.

Jeg som ene Dame kan da ikke have en
ugift Mand her i Atelieret.

Han.

Døren er til at lukke — og forresten findes
der da ogsaa gifte Malere.

Hun.

Ja—a—Ja, en gift Mand maatte det nu i
alt Fald være — men (lidt klynkende.) alligevel —

Han.

Det er Betingelsen.

Hun.

Naar jeg nu beder Dem — — —

Han.

Saa siger jeg: Nej.

Hun

lidt koket.

Hvor kan De nænne det?

Han.

Har De aldrig sagt: Nej?

Hun

vender sig skarpt.

Ja ja da — naar det ikke kan være andet.

Han.

Skal vi saa lade det blive ved den Aftale?

Hun.

Ja, man maa jo tage, hvad man kan faa.

Han.

Netop! Og saa søge at være tilfreds med det.

Hun

efter en lille Pavse.

Hvorlænge bliver De i Udlandet?

Han.

Saalænge Pengene strækker til.

Hun.

Har De faaet Stipendium?

Han.

Nej, jeg har solgt mit store Billede paa Udstillingen. Det er 5000 Kroner, og dem har jeg besluttet at rejse op.

Hun.

Hvorfor rejser De egentlig?

Han

trækker paa Skuldrene.

„For at samle nye Indtryk“, tror jeg, det hedder.

Hun.

Jeg kan ikke forstaa, at man har Lyst til at rejse bort, naar man har et saa yndigt Hjem.

Han.

Lejlighed.

Hun.

Hvad behager?

Han.

Jeg sagde: Lejlighed. — Jeg er Ungkarl.

Hun.

Jeg forstaar Dem ikke.

Han.

Der er ikke noget, der hedder: et Ungkarle-hjem. Det hedder en Ungkarlejlighed.

Hun.

Det er jo kun Ord.

Han.

Nej, det er mere end Ord. En Lejlighed, det er Surrogatet for et Hjem, og en Ungkarl kommer altid til at nøjes med Surrogatet.

Hun.

Saa kunde De jo gifte Dem — saa fik De altsaa et Hjem.

Han.

Ja—a. Det har jeg ogsaa undertiden tænkt paa — men det er et Spørgsmaal, om det be-

taler sig at løbe den Risiko. Man lever jo dog paa Surrogater her i Verden — saa ét mere eller mindre — —

Han har under denne Replik givet sig til at sysle med sine Maler-Sager, med Ryggen vendt imod hende.

Hun.

Hør, bare jeg ikke forstyrrer Dem — De har maaske travlt.

Han.

Naa—aa — Jeg skal rigtignok have gjort Kjolen færdig paa dette Portræt, men — — —

Hun.

Aa, kan De ikke male lidt, medens jeg sér paa det? Det er saa morsomt at se, hvordan De bærer Dem ad.

Han.

Jamen kan det nu ogsaa gaa an, at De som ene Dame — — —

Hun.

Lad nu bare være at drille.

Han.

Naa, ja mig vil det naturligvis være en Fornøjelse — — (Tager Pensel og Palet. Idet han begynder at male, giver han sig til at fløjte, men afbryder sig straks.) Om Forladelse!

Hun

smilende.

Aa jeg be'r!

Sætter sig i en Lænestol.

Han

efter en Pavse.

Har De været meget i Theatret iaar?

Hun

sér et Øjeblik paa ham, derpaa med et Smil.

Hør, De maa endelig ikke føle Dem forpligtet til at konversere mig.

Han

ryster smaaleende paa Hovedet.

Hun

efter en lille Pavse.

Véd De hvad — jeg kan ikke lide det, De før sagde, at man levede paa Surrogater.

Han.

Nej, man kan jo ikke lide at høre Sandheden.

Hun.

Det er ikke Sandheden.

Han.

Jo, saamænd er det saa. Se her f. Ex. Her staar jeg og maler Etatsraad Krauses Portræt efter en Gliederman. Sér De, han dér

(peger med Malerstokken paa Gliedermann'en.) han er i dette Tilfælde Surrogatet for en Etatsraad. Jo min Sandten maa man hjælpe sig med Surrogater.

Hun

ryster paa Hovedet.

De blander altid Spøg og Alvor sammen paa en saadan Maade, at man aldrig rigtig véd, hvor man har Dem. — De er akkurat, som De var i gamle Dage.

Han.

Ja, det er jo ikke faldet i min Lod at „forandre mig“.

Hun

med et Smil.

Det var vist et Surrogat for en Vittighed.

Han

smaalér.

Hun.

Forresten er det mærkeligt nok, at De ikke er bleven gift.

Han

sér paa hende.

Hun

forlegen.

Jeg mener — De har dog sikkert truffet flere Kvinder, der — — —

Han.

Kvinder. — Jeg vil snarere sige Damer.
(Vender sig imod hende — i en drillende Tone.) En Dame er
ofte kun et Surrogat for en Kvinde.

Hun.

Uh, hvor De er utaalelig med Deres Surro-
gater. — Og saa er det slet ikke sandt, hvad
De siger. Det er blot fordi De er saadan en
Pessimist, der vil se alting i det sorteste Lys — —

Han.

Sig mig — er De tilfreds med Tilværelsen?

Hun

bestemt.

Ja.

Han

ler.

Hun.

Hvorfor lær De!

Han.

Jeg kan ikke tænke mig nogen bedre Illu-
stration til min Surrogat-Theori end en ung
Enke, der er tilfreds med Tilværelsen — — enten
hun nu er tilfreds, uagtet hun er Enke, eller fordi
hun er det.

Hun.

Hør, nu er De ikke artig.

Han.

Jamen Gud bevar's! Jeg finder det udmærket. Hele Kunsten at leve bestaar netop i at kunne være tilfreds med Surrogater. „Si l'on n'a pas ce qu'on aime, il faut aimer ce qu'on a“, eller, som De før saa rigtigt bemærkede: man maa tage, hvad man kan faa.

Hun.

Ja, jeg kan naturligvis ikke disputere med Dem — men De har Uret — det er jeg vis paa, De har. Fordi Tingene ikke er ganske saadan, som vi i vor ungdommelige Fantasi har tænkt os dem, derfor nøjes vi da ikke med Surrogater. Man kan føle sig skuffet, naar man har naaet det Maal, man stræbte efter — der er jo saa meget, som tager sig bedst ud paa Afstand — men et Surrogat, det er jo noget helt andet end det, det skal erstatte.

Han.

Akkurat! Og vi maa netop ogsaa i Regelen nøjes med noget helt andet end det, vi har attraaet. De kan tage et hvilket som helst Forhold her i Livet. Tag det, der til syvende og sidst dog er det vigtigste, Forholdet mellem Mand og Kvinde, og se saa paa de Mennesker, der spadserer omkring her i Verden. — Tror De, at alle disse gamle Ungkarle er ugifte, fordi de aldrig har elsket?

Hun.

N—ej—

Han.

Nej, De kan tro, saadan en gammel Kavallér, der driver hjem til sine tomme Værelser efter at have tværet Aftenen ud paa en Kaffé, han har ganske sikkert tænkt sig noget andet i sine unge Dage — —

Hun.

Ja—a.

Han.

Og saa de gamle Jomfruer — det er tit nogle uelskværdige Væsener — men det er saamænd ikke saa underligt, at en Kvinde bliver ubehagelig, naar hun har drømt om at sidde med et Barn paa sit Skjød, og saa maa nøjes med — en Moppe.

Hun.

Jamen saa alle de gifte — — —

Han.

De gifte! Hvormange Procent af Ægteskaberne tror De er lykkelige?

Hun.

Jeg haaber da, at mange — — —

Han.

Ja, jeg mener ikke dem, der kaldes lykkelige, for det kaldes jo alle Ægteskaber, naar ikke Mand og Kone rentud løber fra hinanden. Nej,

jeg mener: virkelig lykkelige; hvor han og hun elsker og vedbliver at elske hinanden. Det er ikke mange. Nej, De kan være overbevist om, at man ogsaa i Ægteskabet som oftest nøjes med noget andet, end man havde tænkt sig. Særlig gjør hun det.

Hun.

Saa—aa?

Han.

Ja—a? Ikke at tale om, at mange af dem, der gifter sig, slet ikke bliver gifte med den, de egentlig vilde have.

Hun

for sig.

Nej, det er sandt.

Han.

Kort sagt: De ugifte har ikke faaet den, de vilde have, og de gifte har ofte faaet en anden.

Hun.

Naa! det er saamænd et fornøjeligt Blik, De har paa Livet. Gifter man sig, er det galt, og gifter man sig ikke, er det ogsaa galt.

Han.

Nej, saa er det værre.

Hun.

Naa, saa er det værre! Saa skulde De virkelig have giftet Dem.

Han.

Der har ingen villet have mig.

Hun

tvivlende.

Aa—aa!

Han.

De mener: „For et Ægteskab kan en Mand altid købe en Kvinde.“

Hun.

Nej, det mener jeg slet ikke.

Han.

Hvad mener De da?

Hun.

Aa—aa — — —

Han.

Man kan da ikke fri til en ung Pige, naar hun ikke opmuntrer en. Men — paa den anden Side — hvis hun gjør det, saa skulde hun rigtig nok ogsaa tage en. (Let henkastende.) Der var en Gang en ung Pige, der opmuntrede mig; saa friede jeg og fik en Kurv — det kalder jeg simpelt.

Hun.

Herrerne opfatter vist tidt som Opmuntring, hvad der slet ikke er ment som saadan.

Han.

Ja, og det er i Regelen Damernes Skyld.

Hun.

Naa ja, jeg var noget koket den Gang — jeg véd det nok. Men hvor skulde jeg være bleven anderledes med den Opdragelse, jeg havde faaet?

Han.

Den Opdragelse! De var udgaaet fra en af Byens første Pigeskoler.

Hun.

Ja netop! En Skole, hvor Eleverne sladrede og Lærerinderne var affekterte. — Jo, dér kan De tro, man lærte godt.

Han.

Naa!

Hun.

Og saa havde jeg ingen Moder til at lede mig under min Opvækst. Det er saamænd mærkeligt, at jeg ikke blev værre end jeg blev.

Han.

Ja, jeg fandt Dem nu ualmindelig vellykket — naar jeg undtager den ene Fejl, at De ikke — — —

Hun.

Aa, forresten har De ikke saa megen Ret til at bebrejde mig noget. Jeg udmærkede ikke Dem i nogen særlig Grad; og det var ogsaa ganske naturligt, at jeg ikke forstod at sætte tilbørlig Pris paa Dem dengang.

Han
smilende.

Dengang?

Hun
ligeledes.

Ja, nu finder jeg Dem naturligvis uimod-
staaelig. — Men dengang var jeg en ung Pige.

Han.

Ganske vist! Det maa man indrømme.

Hun.

Ja, og hele Deres Maade at være paa, Deres mærkværdige Paastande, Deres Satire og saa dette ironiske Smil, der fik en til at stoppe midt i Sætningen af Frygt for, at man havde sagt noget dumt — det var ikke noget for en sytten-
attenaars Pige. I den Alder føler man sig ikke rigtig hyggelig ved saadan noget, man forstaar ikke at goutere det.

Han.

Men man forstaar saa rart at lade, som man gjør det.

Hun.

Aa, jeg var akkurat mod Dem, som mod alle de andre.

Han.

Ja, deraf kunde jeg da ikke slutte, at De hellere vilde have en af de andre.

Hun

smaaleende.

Nej, De er virkelig morsom.

Han.

Ja ja! Det er altid bedre end at være kjedelig — det vil sige, det er maaske ikke Deres Mening — eller var det i alt Fald ikke dengang.

Hun

trækker paa Skuldrene.

Han.

Det er mærkeligt nok, jeg hører næsten aldrig Tale om en Forlovelse uden at forbavses — enten over, at hun har villet have ham, eller ogsaa over, at han har villet have hende.

Hun.

Det vil sige, det er næsten altid det, at hun har villet have ham, der forbavser Dem.

Han.

Hvorfor mener De?

Hun.

De er jo Herre — var De Dame, vilde det omvendte være Tilfældet.

Han.

Det kan nok være.

Hun

skjælmsk.

De kjender egentlig kun én, som De synes
enhver Pige kunde være tjent med.

Han.

De mener mig selv.

Hun

nikker.

Han.

Nej, det er ikke Tilfældet. — Jeg kan saa
udmærket godt forstaa, at en ung Pige ikke
kan synes om mig; men naar jeg saa ser,
hvad for et Eksempel hun mangen Gang se-
nere gaar hen og tager, saa — — —

Hun.

Saa?

Han.

Ja, saa synes jeg ærlig talt, hun ligesaa
gjærne kunde have taget mig.

Hun.

Véd De, hvad jeg har lagt Mærke til?

Han.

Naa?

Hun.

At de Mennesker, som ere utilfredse med
Tilværelsen, de er hyppigt saa mageløs tilfredse
med sig selv.

Han.

Det tror jeg dog ikke gjælder om mig.

Hun.

De er i alt Fald mindre utilfreds med Dem selv end med de fleste andre.

Han.

Ja, jeg véd ikke. — Det er maaske Skin-syge, der i slige Tilfælde gjør en saa kritisk, og — oprigtig talt — den, der blev den lykkelige, var næsten den, jeg sidst vilde have troet skulde blive det.

Hun.

Ja—a.

Han.

Der var en Tid, hvor jeg snarere havde ventet, at en anden — — —

Hun.

for sig.

Ja, jeg ogsaa.

Han.

Hvad behager?

Hun.

Aa — ingenting.

Han.

Men han blev saa netop forlovet og gift dengang.

Hun

tankefuldt.

Ja, han gjorde saa.

Han.

Og Aaret efter var ogsaa De gift.

Hun

alvorlig.

Ja.

Han.

Ja, det er jo godt, at der er nogle, der bliver lykkelige.

Hun

med nogen Bitterhed.

De kunde være bleven ligesaa lykkelig, hvis De havde giftet Dem.

Han

studser.

Er De vis paa det?

Hun.

Ja, det er jeg. Men gør mig den Tjeneste ikke at tale mere derom. Det er just ikke altid gode Minder, man vækker, ved at kalde Fortiden tillive. (Efter en lille Pavse.) Jeg maa vist ogsaa gaa nu. (Ser paa sit Ur.) Ja, Klokken er over tolv.

Han.

Er den saa mange? Ja, Tiden gaar hurtigt i behageligt Selskab.

Hun.

De er altfor artig.

Han.

Aa, det var ikke for at sige nogen Kompliment.

Hun

giver ham Haanden.

Farvel!

Han

beholder hendes Haand i sin.

De vil ikke gøre mig den Ære at nyde en lille tarvelig Frokost?

Hun

tager Haanden til sig.

Aa, jeg tror, De vil.

Han.

Bare jeg kunde tro, at De vilde.

Hun

leende.

Jeg vilde saamænd gjerne — men det kan selvfølgelig ikke gaa an.

Han.

Hvorfor egentlig ikke?

Hun.

Hvad tror De, Folk vilde sige?

Han.

Folk! — Aa jeg kan ikke fordrage dette Begreb „Folk“. Jeg har aldrig tænkt over, hvad

Folk vilde sige, naar jeg gjorde noget. Naar der i og for sig ikke er noget ondt i en Ting — —

Hun.

Saa tror Folk dog tidt, at der er det.

Han.

Saa lad dem tro det.

Hun.

Ja Tak skal De have. — De er Mand, det er jeg ikke.

Han.

Jamen desuden — Folk faar ingenting at vide. (Hurtigt.) Vær nu god og bliv, hører De? Vi skal have det rigtig hyggeligt og morsomt. — Aa jo, saa meget kan De da sagtens gjøre for en gammel Ven. Bordet staar dækket — jeg spiser gjerne Frokost herinde — der er koldt i Spisestuen. Ikke sandt, De bliver?

Hun.

Det er vist aldeles forkert — —

Han.

Ja vel er det forkert — men hvad gjør det? Det er dog de Mennesker, der en Gang imellem gjør noget af det, Verden kalder forkert, der er noget ved. — Vil De ikke lægge Overtøjet?

Hun.

ryster paa Hovedet men lader sig dog hjælpe Kaaben af. Hatten beholder hun paa.

Han

trækker Bordet frem paa Scenen.

Her sér De Anretningen. Nu skal jeg blot sætte en Kuvert til. (Sætter en Tallerken, henter Glas osv. i et antikt Skab.) Se saa! (Bukker og byder hende Armen.) Maa jeg have den Fornøjelse? — Her er det bestemt, hvem man skal have tilbords.

Hun

tager hans Arm.

De er et farligt Menneske.

Han.

Aa, jeg be'r. (De sætter sig.) Jeg véd ikke, hvad De behager. (Rækker hende Brød.) Maa jeg skjære Dem et Stykke Andesteg?

Hun.

Tak! (Han gjør et drabeligt Indhug paa Anden.) Nej, hvordan er det dog De skjærer? Maa jeg vise Dem det. — Saadan skal De bære Dem ad.

Han

læner sig tilbage i Stolen og betragter hende.

Nej, hvor det sér hyggeligt ud. Det klæder Dem nydeligt at være huslig.

Hun

lægger et Stykke paa hans Tallerken.

Varsaagod!

Han.

Mange Tak!

Skjenker Vin tager sit Glas og hilser paa hende. De drikker sammen Hun giver sig til at spise; han ser paa hende.

Hun.

De spiser jo ikke.

Han.

Jeg — jo—o.

Hun.

Har De ingen Appetit?

Han.

Jo, tværtimod. Maden har aldrig smagt mig saa godt. Det er saa hyggeligt at have Dem siddende der.

Hun.

Da føler jeg mig sandelig noget uhyggelig midt i al denne Hyggelighed.

Han.

Det var da kjedeligt.

Hun.

Det er jo skrækkeligt letsindigt af mig.

Han.

Aa—aa.

Hun.

Jo, det er det rigtignok. Jeg som ene Dame — —

Han.

Det maa egentlig være en kjedelig Beskjæftigelse saadan at være „ene Dame“. Man kan saa godt som ingen Ting gjøre.

Hun.

Nej, det er saamænd vist.

Han.

Naar det kommer til Stykket, saa er det vel meget værre end at være „enlig Mands-person“.

Hun.

Ja, det kan De være overbevist om. Og det er ikke engang saa meget det, at man i alt, hvad man gjør og foretager sig, er bunden af Former og Vedtægter i en ganske anden Grad end Mændene, men det er især det, at ens Tilværelse er saa tom, saa tom.

Sammenlign engang mit Liv med Deres. De har noget, der fylder Deres Tid og Deres Tanke, De har Deres Kunst. Aa, der maa jo ligge en Glæde, en Tilfredsstillelse i at kunne frembringe saadanne Arbejder, og, hvor maa det ikke være en stolt Følelse at have skabt sig et Navn, som alle nævner med Anerkjendelse, ja næsten med Beundring. — De forstaar ikke, hvad det vil sige, intet Maal at have, ingen Gjærning at gjøre, ingen at anstrænge sig for eller hygge om.

Og stil saa Deres Omgangskreds ved Siden af min. De lever mellem alt, hvad der findes herhjemme af Aand og Talent, medens jeg —

Standser.

Han.

Kommer De ikke i de samme Kredse, hvor vi tidligere mødtes?

Hun.

Jo.

Han.

Hvorfor er De ikke tilfreds med dem mere?

Hun.

Jeg tænker af samme Grund som De ikke kommer i dem mere. Og desuden maa De huske paa: Man omgikkes egentlig ikke de Mennesker, man kom til. Det var dem, man dér traf sammen med, de andre, der kom der, som man omgikkes. Vi unge dansede og morede os sammen hele Aftenen, sagde Goddag til Vært og Værtinde, naar vi kom, og Farvel, naar vi gik — det var i Grunden alt, hvad vi havde med selve Familien at gjøre.

Han.

Ja, det er ganske sandt.

Hun.

Og kan De saa huske, hvordan man gennem den aabne Dør kunde se en lille Kreds af ældre Damer, der sad med deres Arbejde inde omkring Dagligstuebordet og talte fornuftigt, medens vi andre morede os. Man vidste, de sad der, men tog forresten ingen videre Notits af dem, og skjænkede man dem en sjælden Gang en Tanke,

saa var det gjerne for at ønske, at de ikke sad der.

Han
nikker.

Hun.

Nu er jeg avanceret ind til Dagligstuebordet.

Han.

Og sidder og taler fornuftigt.

Hun.

Ja! Aa, De aner ikke, hvad det vil sige at tale fornuftigt. Forlovelser — Bryllupper — Tjenestefolk — Klæder — Mad, uh!

Han
smilende.

Der tales dog vel ogsaa om andet.

Hun.

Aa—aa.

Han.

For Eksempel, naar der hænder noget interessant i Kunsten eller Literaturen.

Hun.

Jamen det er meget værre endnu at høre paa. De gjør Dem ingen Forestilling om, hvor dumt og især hvor overflødigt det meste er, der siges. Udvikler f. Eks. en eller anden en bestemt Opfattelse af en ny Bog eller et nyt Stykke, saa er det næsten altid det samme, som man i For-

vejen har læst i et af Bladene. Og det er endda
 gjerne det fornuftigste, der siges om den Ting,
 skjønt Gud skal vide, det ikke altid er Visdom.
 — Og hvad Kunsten angaar — — —

Han.

Ja, mange Tak, det kjender jeg. Det eneste,
 der interesserer Folk, det er, hvad et Billede
 forestiller. Om det er godt eller daarligt, Kunst
 eller Haandværk — det er dem aldeles ligegyldigt.

Hun.

Ja — og det er mellem de Mennesker, jeg
 lever.

Han

efter en lille Pavse.

De skulde gifte Dem.

Hun.

Synes De?

Han.

Ja, det vil sige — naturligvis under visse
 Forudsætninger.

Hun.

Naturligvis! For det første maatte jeg nære
 en glødende Kjærlighed til min tilkommende
 Mand.

Han.

Naa —aa, mindre kunde vel gjøre det.

Hun

ryster smilende paa Hovedet.

Saa har De dog forandret Dem. I gamle Dage sagde De: En Kvinde, der gifter sig af nogensomhelst anden Grund end af Kjærlighed, hun vanærer sig selv. Hverken Kirken eller Loven kan sætte Skønhedens Stempel paa Forholdet mellem Mand og Kvinde — det kan kun Kjærligheden gjøre. Dengang var De Idealist.

Han.

Det er jeg endnu — theoretisk.

Hun.

Men ikke praktisk.

Han.

Man kan sagtens sige „Alt eller Intet“, saa længe man er saa ung, at man kan haabe paa „Alt“, men har man først indsét, at det bliver til „Intet“, saa bliver man mere tilbøjelig til at lade sig nøje med „noget“.

Hun.

Lad mig da høre, hvilke Forudsætninger det var, De mente.

Han.

Ja, jeg mente — jeg mente egentlig — aa, jeg véd skam ikke, hvad jeg mente — det vil sige, jeg véd det naturligvis meget godt, men — — — Vil De ikke have en Sardin?

Hun
lænde.

Nej Tak!

Han.

Maa jeg da ikke skjænke Dem et Glas Vin?
(Skjænker.) Og maa jeg saa takke Dem, fordi De har gjort mig den Ære at tage til Takke med, hvad Huset formaar, — er det ikke saadan det hedder? Og jeg vil haabe, at den Følelse af Uhygge, som De idag ikke ganske har kunnet frigjøre Dem for her i mit Hjem — — —

Hun.

Lejlighed.

Han.

Hvad behager? Naa—aa — nej, idag har det virkelig mindet mig om et Hjem. — Altsaa: at denne Følelse af Uhygge fuldstændig maa forsvinde, naar det ogsaa bliver Deres — — Snak! naar det bliver Deres Hjem. Kort sagt: at De maa blive rigtig tilfreds her.

Hun.

Rigtig tilfreds — det bliver jeg næppe.

Han.

Hvorfor ikke?

Hun.

Fordi jeg skal af med Atelieret her — det er næsten det allerbedste Rum i hele Huset.

Han.

Ja—a, men De maa ogsaa huske paa Deres Medmennesker. Tænk engang, hvor mageløst det maa være for en Maler, at have et saadant Atelier og en saa elskværdig Værtinde. Jeg kunde skam have Lyst til selv at leje det af Dem.

Hun

leende.

Aa, Passiar! De skal jo ud og „samle nye Indtryk“, for 5000 Kroner nye Indtryk.

Han.

Aa, Pokker i V — — Om Forladelse! Jeg mener blot — det er da ikke absolut nødvendigt at bruge Pengene paa den Maade. Jeg kunde jo f. Eks. ogsaa anvende dem „til Fortsættelse af min kunstneriske Virksomhed“ — for at blive i Kancellistilen.

Hun.

Aa, der var jo ingen Mening i at give Afkald paa den øvrige Lejlighed, naar De dog blev herhjemme.

Han

galant.

Naar man derved kunde opnaa at have Dem i sin Nærhed.

Hun

skjælnsk.

Ja, men saa blev vi jo ogsaa enige om, at det skulde være en gift Maler.

Han.

Naa, ja — jo. (Kjæmper et Øjeblik med sig selv — derpaa idet han rejser sig.) Ja, maa jeg bede Dem tage til Takke — nu tror jeg, De skal gaa.

Hun.

Men Gud bevar's! Hvorfor?

Han.

Jo, for ellers frier jeg min Sæl til Dem igjen, og — to Kurve fra samme Haand, det vilde dog være Luksus.

Hun

smilende — med sænket Blik.

Er De da vis paa, at De fik en Kurv?

Han.

Er De vis paa, at De ikke gav mig en?

Hun.

Ja, jeg véd næsten ikke — da jeg dog skal have en Maler i Atelieret.

Han.

Maa jeg spørge Dem, Frue, om jeg nu igjen opfatter som Opmuntring, hvad der slet ikke er ment som saadan?

Hun

tier — med nedslagne Øjne.

Han.

Ja, jeg har én Gang taget fejl. Denne Gang maatte jeg være vis i min Sag, naar jeg skulde tale.

Hun.

Og hvad vilde De saa sige?

Han.

Saa vilde jeg sige — ja, hvorfor behøver jeg at sige noget? — De véd jo, at jeg holder af Dem og at jeg har holdt af Dem, saa længe jeg har kjendt Dem.

Jeg forstaar saa godt, at jeg ikke kan være det for Dem, som De er for mig, men — hvis De vil blive min Hustru, saa lover jeg Dem, at jeg skal gøre alt, hvad jeg ævner og kan, for at De aldrig skal komme til at fortryde, at De blev det. — Og naar jeg nu byder Dem det Navn, som De troede, jeg maatte føle Stolthed ved at bære, det Hjem, hvor alt netop var, som De kunde ønske det, og hele min Kjærlighed — —

Hun.

Saa véd jeg kun ikke, hvad jeg kan give til Gjengjæld for alt det.

Han.

Naar en Kvinde giver sig selv, saa giver hun alt til den, der elsker hende.

Drager hende til sig.

Hun.

Jeg tror, jeg vil blive lykkelig.

Han.

Hvis man kan blive lykkelig ved at skabe et andet Menneskes Lykke, saa vil Du sikkert blive det.

Jeg havde helt opgivet Tanken om dette, jeg havde vænnet mig til at betragte det som en Ungdomsdrøm, der aldrig kunde blive til Virkelighed, og nu — — Aa, Du har gjort mig saa glad, som jeg aldrig troede, jeg kunde blive — — —

Hun.

Ved et Surrogat.

Han.

Hvor kan Du sige det? Du er jo den, jeg altid har holdt af.

Hun.

Du vilde haft en ung Pige — og fik en Enke.

Han

hurtigt.

Nej, nej, nej! Det maa Du ikke minde mig om. Jeg vil glemme det — jeg vil glemme Fortiden med al dens Sorg og Bitterhed — jeg vil ingenting huske, ingenting vide — jeg véd ingenting — — undtagen, at Du er min, og at jeg elsker Dig, som Du er.

Tæppet falder.

